

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI ROK

LIKOVNA TEORIJA

Izpitna pola 1

Teoretična naloga

Petek, 17. junij 2005 / 75 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirko, barvne svinčnike, šilček, šestilo in dva trikotnika. Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar!

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Pozorno in počasi preberite vprašanja. Odgovore vpisujte v izpitno polo, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Kjer je potrebno risanje, uporabite svinčnik. Število točk, ki jih dobite za vsako pravilno rešitev je navedeno ob vprašanjih. Največje možno število točk, ki jih lahko dobite za izpitno polo 1 je 60.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

PRAZNA STRAN

Obrnite list.

1. VPRAŠANJE

UVODNO VPRAŠANJE (IZ ZGODOVINE LIKOVNE TEORIJE):

1. a) Kaj je v grškem jeziku pomenila beseda *mimesis*? Obkrožite pravilen odgovor:

- a) ponavljanje,
- b) posnemanje,
- c) poudarjanje.

(1 točka)

b) Kateri grški filozof je v svojih dialogih kritično obravnaval posnemanje v umetnosti, med drugim v slikarstvu? Pri tem je slikarje, ki so uporabljali nove prostorske ključne s perspektivnimi skrajšavami in tonsko modelacijo, imenoval slikarje senc.

- a) Protagora
- b) Platon
- c) Aristotel

(1 točka)

Skupaj 2 točki za prvi del odgovora.

2. a) Kateri grški kipar je prvi zapisal idealna razmerja človeškega telesa – kánon, ki se žal ni ohranil? Idealna proporcionalna razmerja telesa nam je ta sloviti kipar zapustil v svojih skulpturah, med drugim v Kopjenoscu (Doriforosu) na sliki.

- a) Poliklet
- b) Fidias
- c) Praksiteles

(1 točka)

b) Kateri rimski gradbenik je avtor slovite knjige Deset knjig o arhitekturi, v kateri preučuje tudi proporce človeške figure in po katerem poglavju je Leonardo da Vinci ustvaril risbo človeka v kvadratu in krogu? Obkrožite pravilen odgovor.

- a) Mark Antonij
- b) Vitruvius
- c) Dioklecijan

(1 točka)

Skupaj 2 točki za drugi del odgovora.

3. a) Kateri umetnik je po pričevanju sodobnikov prvi ustvaril sliko po zakonitostih perspektive, ki jo je preučeval? Z njo je potrdil osnovne zakonitosti gledanja iz določene točke gledalca. Žal se ta slika ni ohranila.
- a) Brunelleschi
 - b) Alberti
 - c) Leonardo

(1 točka)

b) Kako se je imenoval evropski umetnostni slog tistega časa, ko so znanstveno utemeljili perspektivo?

- a) Secesija.
- b) Renesansa.
- c) Impresionizem.

(1 točka)

Skupaj 2 točki za 3. del odgovora.

4. Imenujte vsaj dva avtorja, ki sta v obdobju humanizma in renesanse ustvarila poleg umetniških del tudi teoretična besedila, npr. traktate o umetnosti.

Skupaj 2 točki za 4. del odgovora.

5. Imenujte vsaj dva avtorja (tuja ali slovenska), ki sta v 20. stoletju prispevala svoje misli na področju likovne teorije.

Skupaj 2 točki za 5. del odgovora.

Za celotno vprašanje skupaj največ 10 točk.

2. VPRAŠANJE

PROSTOR IN PROSTORSKI KLJUČI

Na fotografiji je predstavljen prostor poštne banke na Dunaju (1904) arhitekta O. Wagnerja. Iz posnetka lahko sklepamo, kje je bila stojna točka fotografa.

1. V slikovno gradivo vrišite pozicijo horizonta in očišča.

(4 točke)

2. Poimenjute perspektivo, v kateri je ta prostor predstavljen.

(1 točka)

3. Navedite druge tu zastopane prostorske ključe.

(2 točki)

3. VPRAŠANJE

MORFOLOGIJA

VELIKOST

Preučite in primerjajte slikovne primere A in B po velikosti.

Pod navedenimi trditvami navedite zaporedno številko in veliko črko vseh ustreznih slikovnih primerov, ki po vaši oceni ustrezajo navedbi.

A) Trditve: Velikost v **likovnem prostoru** lahko pomeni:

1. Da je neka oblika realno večja od drugih.

2. Da je neka oblika navidez večja od drugih.

3. Da je neka oblika navidez večja od druge zaradi prisotnosti drugih oblik.

4. Da je neka oblika bližja od drugih oblik (v navideznem prostoru na slikovni ploskvi).

5. Da je velikost oblik relativna in odvisna od formata slikovne ploskve.

6. Da je neka oblika navidez manjša zaradi tonske vrednosti lika ali podlage.

7. Da je neka oblika navidez večja zaradi globinskih vodil.

8. Da je neki lik navidez večji zaradi pravilnosti in enostavnosti oblike.

(8 točk)

B) Odgovorite na vprašanja:

1. Ali poznate še kakšno zakonitost, ki se nanaša na videz velikosti oblik v danih primerih?

(1 točka)

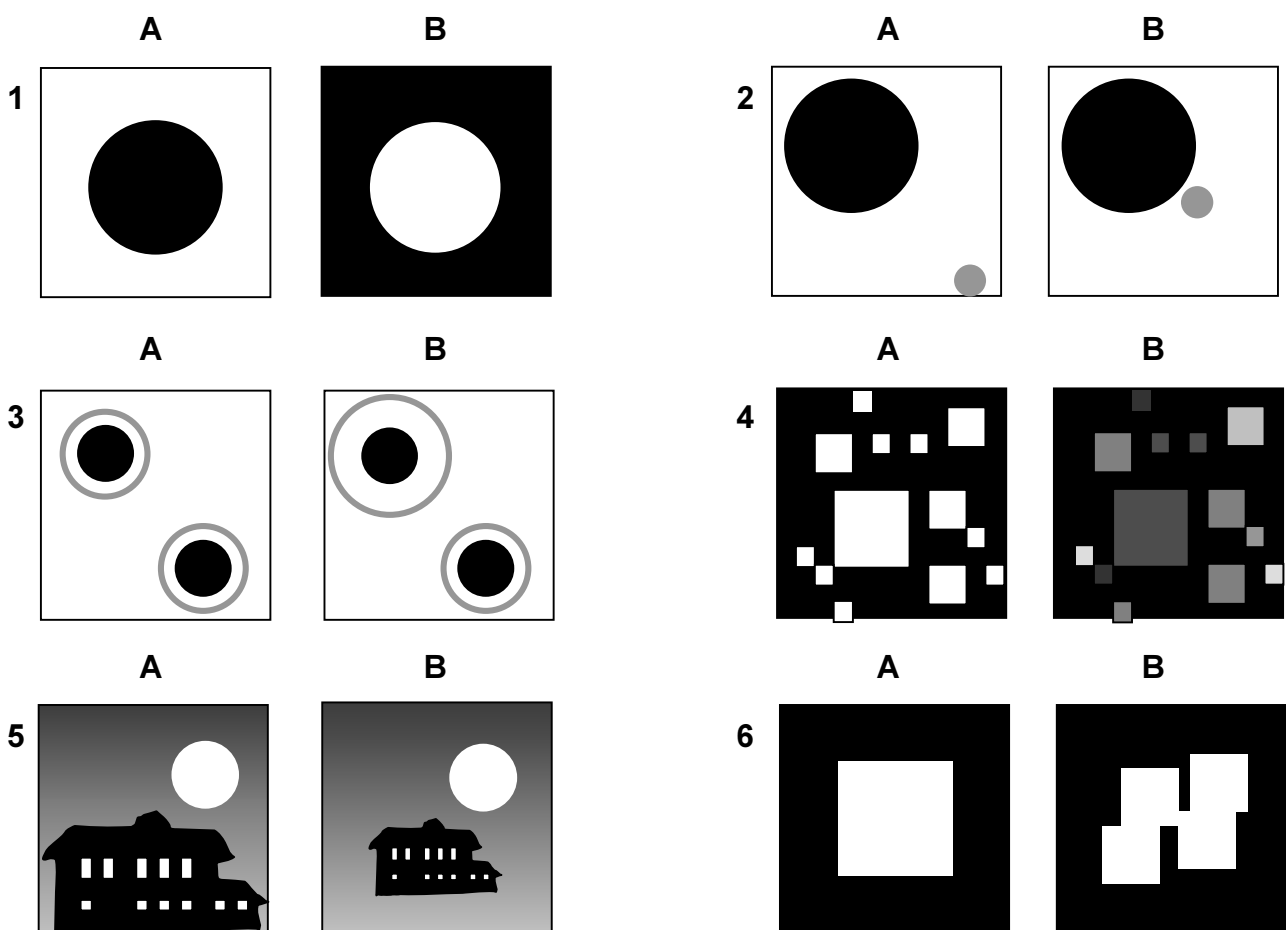
(skupaj 9 točk)

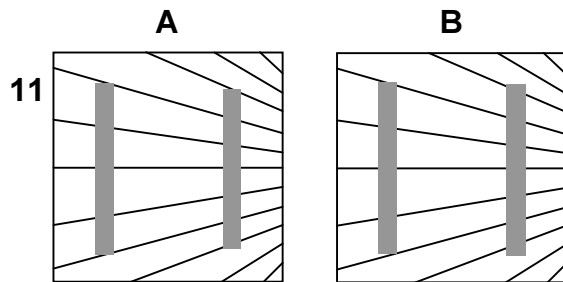
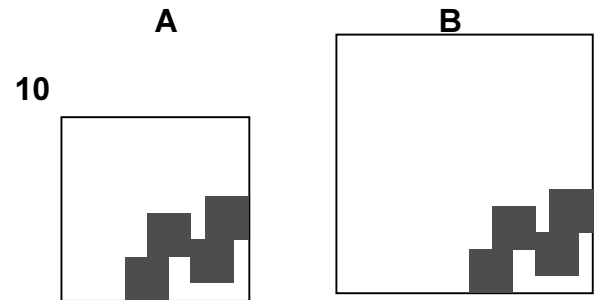
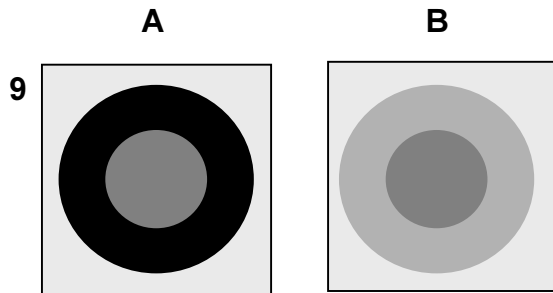
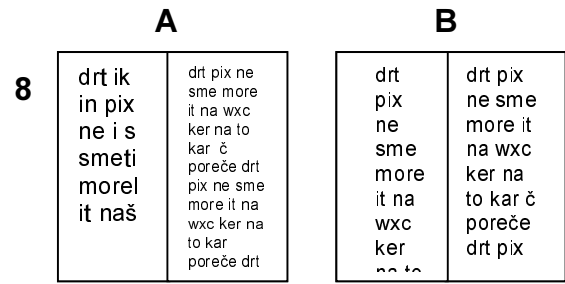
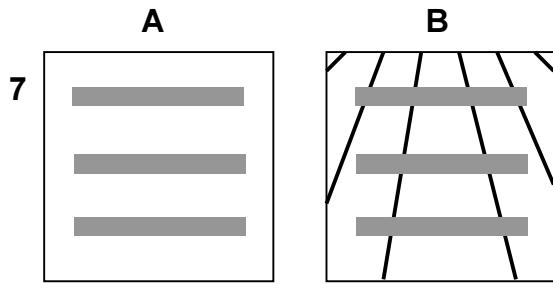
2. Pojasnite slikovni primer številka 10 A in B s stališča primerjave velikosti.

(1 točka)

3. Opišite, kaj v prikazanem primeru 9A in B navidez spremeni velikost oblik.

(1 točka)

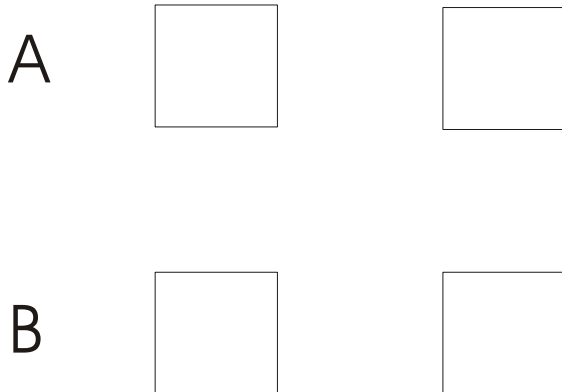

Skupaj največ 11 točk

4. VPRAŠANJE

TEORIJA BARV

1. Izberite si poljubno barvo iz barvnega kroga in z njo pobarvajte prvi kvadrat v vrsti A in vrsti B. Druga dva kvadrata pobarvajte tako, da bo v primeru A čim večji toplo-hladni kontrast, v primeru B pa čim manjši toplo-hladni kontrast.

4 točke

2. V konkretnih barvnih kombinacijah se odnos toplo-hladni vzpostavljata glede na barve, ki so v neki kombinaciji zastopane. Z enako vijolično barvo pobarvajte krog v levem in desnem kvadratu. Drugi del kvadrata pobarvajte tako, da bo v primeru A vijolična barva videti topla, v primeru B pa hladna.

6 točk

3. Upoštevajte količinski barvni kontrast in določite razmerja polj v spodnjih kvadratih tako, da bosta dve barvi v posameznem kvadratu enakovredni. V kvadratu A uporabite rdečo in zeleno, v kvadratu B pa rumeno in vijolično barvo.

A

B

4 točke

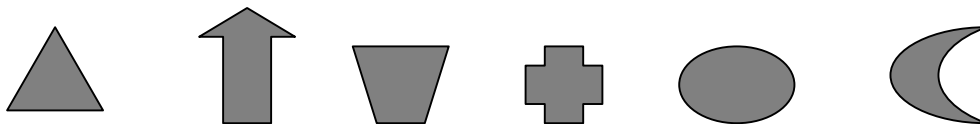
Skupaj največ 14 točk

5. VPRAŠANJE

KOMPOZICIJA

Dane oblike oz. nekatere od njih (lahko izbirate med njimi ali nekatere razmnožujete) vrišite v kvadrat tako, da bo kompozicija v prvem kvadratu v formalnem ravnovesju, v drugem kvadratu v neformalnem ravnovesju in v tretjem kvadratu pa ne bo v ravnovesju. Likom lahko spreminjate smer, barvo, velikost, teksturo, njihove proporcije pa naj ostanejo podobne. Skicirajte s prostoročno risbo.

Na izbiro imate naslednje oblike, ki jih lahko poljubno izbirate in tudi razmnožujete:

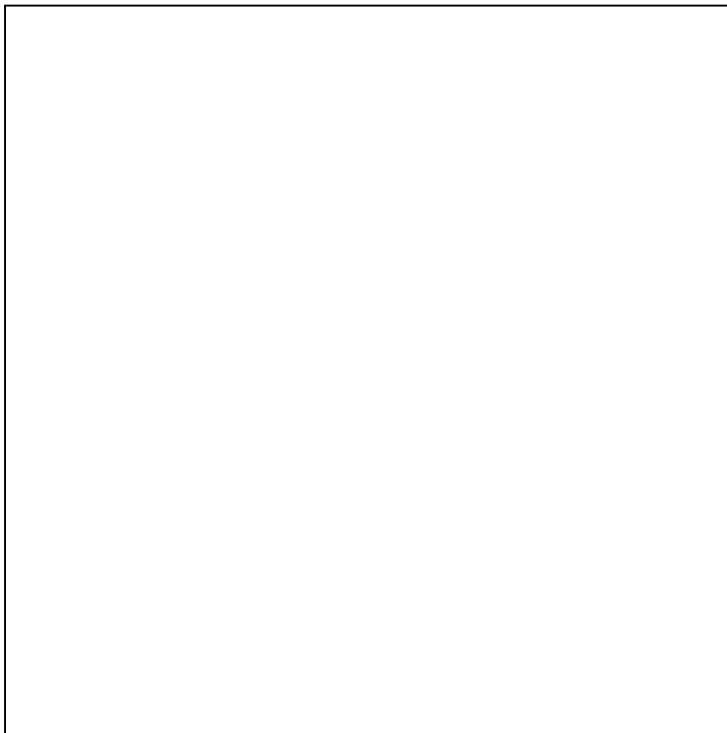

1. Formalno ravnovesje –

utemeljite: _____

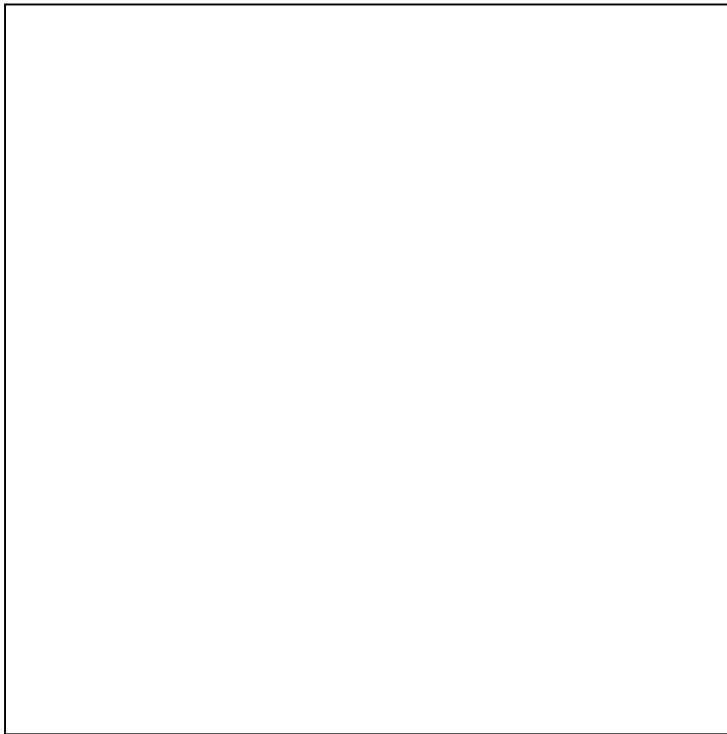
(2 točki)

(Risba: 2 točki; skupaj za ta del naloge 4 točke)

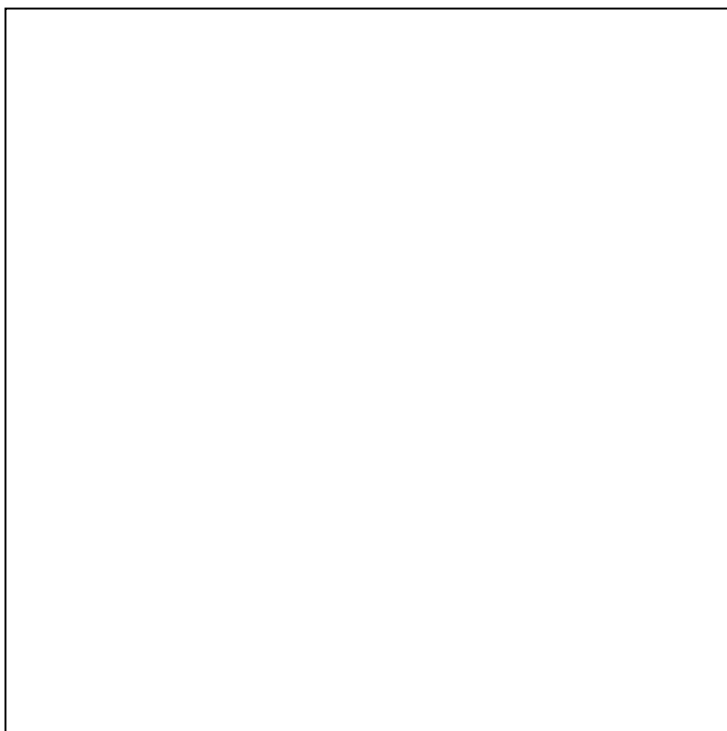
2. Neformalno ravnovesje –

utemeljite: _____

*(2 točki)**(Risba: 2 točki; skupaj za ta del naloge 4 točke)*

3. Kompozicija ni v ravnovesju –

utemeljite: _____

*(2 točki)**(Risba: 2 točki; skupaj za ta del naloge 4 točke)**Skupaj največ 12 točk*

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN